TAGTOBORZÓ MISKOLCON

A hatalomért indított tiszta versenyben

(Megyei tudósítónktól.)

Szombat délelőtt, Miskolc. Az utcákon hullámzik a tömeg, bevásárolni igyekszik a nép. A szakszervezetek megyei tanácsának székházán embermagas szegfűs MSZP-plakát hirdeti, itt nagygyűlés lesz tízkor. A 10 óra eljön, a tömeg nem. A nagygyűlésnek hirdetett rendezvényt a kisteremben tartják meg. 42 fő részvételével — köztük tíz hivatásos pártmunkás, három a vendéglátó SZMT dolgozója. Ennyit az előkészítésről...

Nagy Lajos kongresszusi küldött, az Észak-magyarországi Vegyi Művek leköszönő párttitkára megnyitója után *Katona Béla*, az MSZP Elnökségének tagja és *Krausz Tamás*, az MSZP Népi Demokratikus Platform képviselője tartott szenvedélyes és őszinte vitaindítót és pártszervező-tagtoborzó előadást arról, hogy milyen politikai alternatívát kínál a szocialista párt, milyen vonások jellemzik a megújulását, hogyan valósulhat meg a platformok szövetsége, s hogyan látják a párt kongresszus utáni helyzetét, szerveződési esélyeit és a szabad választásokon betölthető szerepét.

Katona Béla a pártszervezés eddigi tapasztalatairól elmondta, az elnökség a legfontosabb feladatának tekinti a tagtoborzást. Ez ma a korábbinál nehezebb tevékenység, mert aki ma az MSZP-be belép, nem a hatalomhoz kerül közelebb, hanem a hatalomért indított tiszta versenyben kell részt vennie. A pártelnökség tagja a pártszervezést tartja elsődlegesnek a platformszervezéssel szemben, amelynél fontosabbnak ítéli a munkástagozatok létrehozását. Ezzel is hangsúlyozni kell, hogy a párt nem hagyta cserben a munkásokat.

Krausz Tamás maga is hangsúlyozta, hogy nem platformot, hanem pártot kell szervezni, ezért jött maga is Miskolcra. Platformja ezt a vállalását úgy értelmezi, hogy — ellentétben a Reformszövetséggel — nem kíván létrehozni Népi Demokratikus Platform-alapszervezeteket. Felhívta a figyelmet a baloldal felőrlődésének, széthúzásának, szétaprózódásának veszélyére. Éles hangon kikelt a pártvagyon kérdésében megmutatkozó „osztozkodási" jelenségek ellen. Szerinte a társadalomnak — iskoláknak, egészségügyi intézményeknek, közművelődésnek — kell az épületeket átadni, s nem kisebb pártoknak, pártocskáknak szétdarabolni a vagyont.

A személyes hangvételű beszédek hasonló, érzelmi töltéstől sem mentes hozzászólásokat váltottak ki, amelyekben azonban — mintha nem értették volna egymást — többen a megújulás retorikájával a régi pártot siratták el. A vitatkozók a kongresszust dilettantizmussal, taktikai hibákkal vádolva bizonyították maguk is azt, ami ellen az országos küldöttek is szóltak: a lépésváltás nehézkességét.

Végezetül a nagygyűlés zárásaként Nagy Lajos bejelentette a Népi Demokratikus Platform Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szövetségének megalakulását. A meghívóban említett munkástagozatról érdemben nem esett szó.

KONGRESSZUS UTÁN ELŐSZÖR

Merre induljon a Reformszövetség?

Láthatóan elfáradtak a reformerek. Sokat küzdöttek, óriási energiát fektettek az új párt életre hívásába, és most szembesülve az eredménnyel némileg csalódottak és magukra hagyottak. Szombaton, a volt központi bizottsági székházban osztották meg először széles körben egymással kongresszusi élményeiket, az MSZP szervezésében szerzett tapasztalataikat. Többen annak a véleményüknek adtak hangot, hogy az irányzatok kényszerű együttélése folytatódik az új szervezetben, így a reformszárny újra és újra meg kell vívjon nézeteiért. Eközben pedig kemény „ellenszervezés" folyik az MSZMP fennmaradásáért, míg az MSZP-nek a kongresszusi küldöttek egy része és a reformkörösök önerejükből tooroznak híveket. Felvetődött: olyan sürgető teendők is halasztódnak hétről hétre, mint a politikai állásfoglalás az aktuális társadalmi, gazdasági kérdésekben, vagy a szocialista párt és a szakszervezetek kapcsolatának rendezése. Az elhangzottakra is reagálva *Kósa Ferenc*, a Reformszövetség vezetője összegezte az elodázhatatlan feladatokat.

— A történelem és önmagunk előtt is emelt fejjel vállalhatjuk, amit a kongresszus utáni hajnalon úgy fogalmaztunk: lebontottuk a diktatórikus pártállamot. Tudatában voltunk és vagyunk, hogy ez csak az első lépés. Összeomlott az a hatalom, amelyik a társadalmat és a párttagságot is kizárta a döntésből. Az MSZMP nem volt európai értelemben vett baloldali szocialista mozgalom, és nem testesítette meg a néphatalmat. Ezek megvalósítására szövetkeztünk. Mi jó szándékú hívek voltunk a posztsztálinista struktúrában, aztán keményen szembeszegültünk az állampárti diktatúrával, ahogy a jövőben szembeszállunk a tőke diktatúrájával is. Ezt kristálytisztán és mielőbb meg kell fogalmaznunk, és egy hatékonyan működő szervezetet kiépítenünk.

— Ám hiába emelhetjük fel a fejünket — fűzte hozzá Kósa Ferenc —, saját vetésünket nem mi aratjuk le. Igazságunkat kiveszik a kezünkből. Amit vállaltunk, teljesítettük, a politikai szerkezet szétmállott, de az információs hatalom érintetlen maradt. Küzdelmeiket kisajátítják, eredményeiket visszájára fordítják. A tömegkommunikációból példaként a televíziót hozta föl, ahol az MSZP kongresszusa után négy ellenzéki szervezet képviselője is kommentálta a történteket, maguk az érintettek azonban úgy kaptak meghívást, hogy egy-egy mondatot fűzhetnek az elhangzottakhoz. A „lehetőséggel" nem kívántak élni.

— Egyedül mi nem mondhattuk el érdemben, hogyan értékeljük a történteket — tette hozzá keserűen..

Az MSZP elnökségének tagja a csúsztatások kirívó bizonyítékaként említette azt a tagtoborzó gyűlést is, ahol nyilván a rendezvény előtt készült felvételeken hatan voltak láthatóak a képernyőn, s a szöveg szerint 11 pártonkívüli lépett az MSZP soraiba. Ez önmagában is elég zavart okozott — mondotta —, utóbb pedig kiderült, 1200-an voltak jelen. — Egyetlen ilyen mélyütés is elég lenne ahhoz, hogy ne tudjunk talpra állni, de nem egy ilyen ütést kapunk. Más pártok legyintenek, és könnyed mozdulattal lesöpörnek minket, miközben állítólag ennek a pártnak a kezében van a tájékoztatás. Jogunk van az általunk képviselt eszmei, erkölcsi értékeket nyilvánosságra hozni, közreadni történelmi-filozófiai felfogásunkat, politikai stratégiánkat. Éppúgy, ahogy ez elemi joga az összes többi politikai szervezetnek is.

— A kompromisszumok drámáját éljük ebben a pártban, a kompromisszumoknak azonban nem kell az alapokig hatolniuk. A reformerők vallják és képviseljék elveiket. Az elnökség megerősítette a platformok, tagozatok további létjogosultságát az MSZP szerveződésében, működésében.

A Reformszövetség vezetője ennek értelmében felszólított: haladéktalanul hozzanak létre homogén reform-alapszervezeteket, s oda a kívánt eszmei-emberi tisztaság szellemében fogadjanak be tagokat. Tetszéssel kísért beszéde végén felvetette: a reformkörök hajdani R betűjele jól kiegészítheti az MSZP-t, s ezzel legalább három törekvést is jelezhetnek: a reformok, a radikalizmus és a revolúció vállalását.

K. K.

KÖZÉLET

● *Szűrös Mátyás*, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke táviratban üdvözölte *Kenan Evrent*, a Török Köztársaság elnökét az ország nemzeti ünnepe alkalmából.

● Egyhetes indiai látogatását befejezve vasárnap hazaérkezett *Kulcsár Kálmán* igazságügy-miniszter. Indiai tartózkodása során találkozott kollégájával, *Sankarananddal* és a Legfelsőbb Bíróság elnökével, *Venkataramiahhal*. Fogadta őt *Ramaszvami Venkataraman* köztársasági elnök és *Sankar Dajal Sarma* alelnök.

● *Josef Riegler*, az Osztrák Köztársaság alkancellárja *dr. Medgyessy Péter* miniszterelnök-helyettes meghívására ma hivatalos látogatásra Budapestre érkezik.

● Vasárnap hazaérkezett Budapestre *Horváth Ferenc* ipari miniszter, aki gazdasági és jószolgálati delegáció élén október 18-tól Uruguayban, Argentínában és Chilében tett látogatást. A kétoldalú kapcsolatok fejlesztéséről tárgyalt a három ország gazdasági vezetőivel és külügyminisztereivel, valamint a kereskedelmi, a pénzügyi és ipari körök szervezeteinek vezetőivel, üzletembereivel.

● *Für Lajos*, a Magyar Demokrata Fórum köztársasági elnökjelöltje vasárnap Szabolcs-Szatmár megyébe látogatott. Nyíregyházán a Demokrata Fórum megyei és városi szervezetének képviselői fogadták, majd továbbutazva, Nagykállón, a város főterén *Fodor János*, a városi tanács elnöke köszöntötte. Nyírbátorban, a református templomban istentiszteleten vett részt. Délután Nyírmadán fölavatta a község második világháborús áldozatainak emlékművét, majd Kisvárdára látogatott. Programja utolsó állomásán Nyíregyházán az esti nagygyűlés szónoka volt.

● Megalakult szombaton Szegeden az MSZP Csongrád megyei cigány nemzetiségi tagozata, amelynek célja, hogy a politikai életben is hatékonyan tudják képviselni a cigányság sajátos érdekeit.

Belügyi Dolgozók Szakszervezete alakult

A Belügyminisztérium központi és területi szerveinél működő szakszervezeti alapszervezetek küldöttei szombaton megalakították a Belügyi Dolgozók Szakszervezetét.

A küldöttértekezlet az ügyrendi viták és hozzászólások után elfogadta a szakszervezet alapszabályát. Kinyilvánította azon szándékát is, hogy a Közalkalmazottak Szakszervezete jogutódjaként létrejövő szövetséghez és a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségéhez mint önálló és egyenjogú szakmai szakszervezet csatlakozik. A belügyi dolgozók szakszervezete fő feladatának a tagság érdekvédelmét tekinti.

A küldöttértekezlet részvevői végül tiltakozásukat fejezték ki a szakszervezeti tagdíjak megadóztatása ellen, s ezt állásfoglalásban rögzítették. (MTI)

A Pénzügyminisztérium káposztája

Az MSZP vállalkozói tagozatának tájékoztatója

Nem a kecskére kell bízni a véleményalkotást a káposztaevésről — hangzott el egyebek között az MSZP vállalkozói tagozatának tegnapi — a szocialista párt választási centrumában tartott — tájékoztatóján a Pénzügyminisztérium pénzügypolitikájára célozva.

A tagozat elnöke, *Szántai Sárközi Ambrus*, az MSZP Központi Pénzügyi Ellenőrző Bizottságának elnöke bevezetőjében elmondta, hogy a vállalkozói tagozat még az MSZMP berkeiben megalakult. Akkor mintegy 6600 vállalkozó az országban összesen 54 alapszervezetbe tömörült, hogy — bár megtűrt, de inkább mellőzött — politikai érdekvédelmüknek érvényt szerezzenek a pártban. A kongresszusra önálló küldöttet delegálhattak, s most mind az MSZP programját, mind Szántai Sárközi Ambrus megbízatását úgy értékelik, hogy a kongresszuson megalakult szocialista párt nyíltan vállalja a vállalkozók támogatását.

A tagozat önálló gazdaságpolitikai koncepciót és egy új szemléletű adórendszert is kidolgozott már — jelentette be az elnök. Gazdaságpolitikája — figyelembe véve az ország gazdasági adottságait és nemzetközi kapcsolatainak rendszerét — elsősorban a belső piac élénkítését szorgalmazza, enélkül — mondták — a gazdasági nyitás kevésbé válthatja be a hozzá fűzött reményeket. Nem elég kinyilvánítani, hogy versenyhelyzet van — tették hozzá, hanem biztosítani kell a verseny minden feltételét is.

R. K.

Második világháborús emlékművek

A második világháború katona és civil áldozatainak, közöttük a céltudatos őrület drótkerítései mögött elpusztult deportáltaknak állítottak emlékét vasárnap a Pest megyei Budakeszin és a Békés megyei Pusztaföldváron. A budakeszi temetőben felavatott emlékművet, amelynek költségét közadakozásból teremtették elő, *Kun Éva* iparművész alkotta. A Pusztaföldvár főterén fölállított emlékművet a község szülötte, *Kiss Nagy András* szobrászművész készítette.

Ugyancsak második világháborús emlékművet avattak fel vasárnap a szolnoki köztemetőben. A gránát pusztítását jelképező fehérmárvány obeliszket szolnoki egyházközségek közösen állíttatták, s az alkotás, valamint a körülötte lévő park társadalmi munkában készült. Az emlékművet az egyházi avatóünnepségen *Barotai Imre* kanonok szentelte fel.

Zöldek a kék Dunáért

A magyarországi Zöld Párt országos előkészítő csoportja és tiszántúli területi munkabizottsága „az alakuló magyar demokrácia egyik politikai pártjaként" levelet intézett az országgyűlési képviselőkhöz, melyben kérik: „Rögzítsék kötelező erővel a visegrád—nagymarosi munkálatok végleges leállítását, és a tönkretett táj helyreállítását! Ne elégedjenek meg azzal, hogy a kormányt felhatalmazzák a csehszlovák féllel tárgyalások folytatására, legyen az önök döntése maga a végleges leállítás!"

CENTENÁRIUMOT ÜNNEPELT A MAGYAR NÉPRAJZI TÁRSASÁG

Büszkeség, bánat, felelősség

Kevés olyan tudományos társaság van Magyarországon, és kevés olyan néprajzi csoportosulás akad Európában, amelyik hosszabb, gazdagabb múltra tekinthetne vissza, mint a *Magyar Néprajzi Társaság*. Ez alkalomból majdnem félezer hazai és külföldi hivatásos, valamint a néprajzzal kedvtelésből, a munkája mellett vagy nyugdíjaséveit élve foglalkozó kutató gyűlt Budapestre, hogy beszámoljon tudományszakja és szűkebb kutatási területe eredményeiről, mai helyzetéről, terveiről vagy hogy átadja a külföldi társaságok és a határon túli magyar kutatók üdvözletét a magyarországi kollégáknak.

Nem csupán protokolláris rendezvénynek adott otthont a hét végén a budai várnegyed. Az elnök, *Balassa Iván* és a meghívottak seregnyi példát hoztak arra, hogy a néphagyomány ápolása — a mindennapok gyakorlatában és a tudomány palotájában egyaránt — mennyire fontos tényezője egy nép, egy nemzetiség fennmaradásának, az összetartozás-érzés ébren tartásának. Kiváltképpen akkor, ha kis létszámú népről, nemzetiségről s még inkább, ha valamilyen hatalomtól elhanyagolt, üldözött emberekről van szó. A mikrofonhoz lépők sok szívet-lelket melengető esetet soroltak föl, de említettek elszomorítókat, felháborítókat is. Megrendítő volt hallani, hogy a társaság odaítélt egy rangos díjat egy Romániában élő magyar néprajzkutatónak — de őt személyes biztonsága kedvéért most *(már és még)* nem nevezhették meg. Pedig a néprajznak abban is nagy szerepe van *(volna, lehetne)*, hogy hidat, hidakat építsen, szélesítsen a népek között.

Szép gesztus volt, hogy egy szlovákiai vendég magyarul idézte föl a múltat, amikor például Bél Mátyás egyszerre foglalkozott az ország magyar és szlovák anyanyelvű lakóinak életével, szokásaival. (A tudósító hozzáteszi: ez a gesztus alighanem azzal viszonozható legszerencsésebben, ha egy magyarországi néprajzos majd szlovákul adja át az üdvözletet szlovák kollégáik valamilyen ünnepén; erre van mód, hiszen — csupán példaképpen említve — az idei tájkutató-díjat egy főleg a magyarországi szlovákság hagyományait kutató békéscsabai szakember, *Krupa András* kapta meg.)

Amint az az előadások egy részéből, majd a főtitkárral, *Szilágyi Miklóssal* folytatott beszélgetésből kiderült, a határon belüli és kívüli magyar néprajztudománynak különlegesen kedvező helyzete van: kutatási területén még élnek a sok évszázaddal ezelőtt virágjukban levő szokások, még használják az ősi mintára készített eszközöket, öltözékeket. Ez a nálunk fejlettebb gazdaságú országok kutatóinak már nemigen adatik meg; ők manapság inkább a társadalom perifériájára szorult rétegeket, az alkoholistákat, a kábítószer-élvezőket, illetőleg az új keletű lakótelepi, üzemi közösségeket vizsgálhatják csupán. És ez a kutatási terület nyitva áll a magyar néprajz művelői előtt is — ráadásul úgy, hogy az új közösségek tagjai ezer gyökerecskével kapcsolódnak a múlthoz.

Emiatt és a hagyományőrzés (a *nemzet-*, a *nemzetiségőrzés*) kötelessége miatt a magyar néprajzkutatókra, a Magyar Néprajzi Társaságra — nemegyszer elhangzott ez az emlékülésen — a következő száz esztendőben is a feladatok garmadája vár. Mégpedig nemcsak a mai kutatók utódainak szakmai gyönyörűségére, hanem valamennyiünk unokáinak, dédunokáinak javára. Nem egy helyütt puszta létének fenntartására is.

D. Gy.

Őszi fesztivál Szombathelyen

Választási jellegű MSZP-show a szegfű jegyében

(Tudósítónktól.)

— Az ellenzék nyugodtan ránk sütheté, még mindig működik az állampárt, hiszen tudtak pult alól szerezni 450 üveg Béres-cseppet — humorizált szombaton Szombathelyen *Kárászné dr. Rácz Lídia*, a Magyar Szocialista Párt Országos Elnökségének tagja; véleménye azonban elismerés volt a szervezőknek.

Az MSZP helyi szervezői *Őszi fesztivál* címmel egész napos politikai rendezvénnyel álltak ki a város apraja-nagyja elé a Köztársaság térre. Olyan hangulat volt, mintha máris megkezdődött volna a választási küzdelem, hiszen amolyan politikai show-vá alakult a nonstop műsor.

Reggel fúvósok köszöntötték a várost, délelőtt gyermekjátszóvá, sportcentrummá, őszi-téli vásárrá alakult a főtér. Délután a pártszékházban 25 táblás sakkszimultán volt, miközben kint a téren néhány kongresszusi küldött és Kárászné dr. Rácz Lídia tartott nyílt fórumot a párt helyzetéről és feladatairól. Később aktuális politikai paródia következett, a pártszékházban pedig sorban álltak az emberek a Béres-cseppekért.

Ezen a napon több ezren szórakoztak a Köztársaság téren, s ha az MSZP tagjává nem is váltak sokan, de szimpatizánsként bizonyára levonhatták a változásokból a következtetést, amit a *Söder duó* is megtett: „Széles, tágas a tér, a többpártrendszer belefér". Ugyanis a múlt héten szintén ez a tér adott otthont az ellenzéki megmozdulásoknak.

Gy. Z.

SZAKSZERVEZETI KONGRESSZUSOK

Nemcsak a törvények lehetnek sarkalatosak!

Szombaton a százhalombattai művelődési házban a dokumentumok vitájával folytatta munkáját a Vegyipari Dolgozók Szakszervezete 25. kongresszusa. A vitában többen is visszatértek a meghívott szervezetek előző napi felszólalásaira. *Fekete József* (Székesfehérvári Könnyűfémmű) például megjegyezte: úgy tetszik, a pártok még a jelenlegi szakszervezeti mozgalom gyönge tömegbázisának megnyerésében is érdekeltek. *Boros István*, a Taurus szb-titkára pedig akképp vélekedett, hogy ha most a különböző pártok és szervezetek a sarkalatos törvényekről tárgyalnak, akkor a szakszervezeteknek a munkavállalók sarkalatos jogairól kellene beszélniük.

Vasárnap a 150 ezer szakszervezeti tagot képviselő 328 küldött több órás vita után megszavazta a VDSZ alapszabályát. Az elfogadott dokumentum szerint a megújuló szakszervezet ezután *Magyar Vegyipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége* néven működik. A szakszövetség főtitkárának *Főcze Lajost* választották.

Sereg András

(Munkatársunktól.)

Szombaton a vezető testületek megválasztásával folytatta munkáját a Nyomdaipari Dolgozók Szakszervezetének 43. kongresszusa. A héttagú elnökség élére *Bársony András* eddigi titkárt választották meg, aki társadalmi munkában töltötte be tisztségét. Elnökhelyettes lett: *Aczél János*, a Kossuth Nyomda szb-elnöke és *Godzsa Zoltán* a Veszprémi Nyomda szb-elnöke.

Megújult a szakmai választmány is. Ezzel befejeződött az NyDSZ kongresszusa.